

กาตาลุญญา : เอกราชอันชอบธรรม?*

นางสาวฤทัยชนก เมืองรัตน์
นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ

การลงประชามติของแคว้นกาตาลุญญาเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ได้นำมาซึ่งสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศสเปน และเป็นสถานการณ์ที่ทั่วโลกต่างจับตามองเพราะอาจเป็นตัวอย่างให้แก่กลุ่มชาตินิยมที่ต้องการแยกตัวเป็นอิสระในอีกหลายประเทศ รวมถึงอาจสร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจทั้งในระดับประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับโลก อย่างไรก็ตาม การลงประชามติครั้งนี้ไม่ใช่ครั้งแรกที่ชาวกาตาลุญญาแสดงออกถึงความต้องการเป็นอิสระจากประเทศสเปน ขณะที่รัฐบาลกลางได้เล็งเห็นถึงการเคลื่อนไหวของแคว้นกาตาลุญญาและได้พยายามหาทางป้องกันตลอดจนประนีประนอมมาโดยตลอด การเคลื่อนไหวทั้งจากฝ่ายรัฐบาลกลางและฝ่ายที่ต้องการประกาศตัวเป็นเอกราชจากประเทศสเปนเป็นมาอย่างไรนั้นได้แสดงให้เห็นเหตุการณ์สำคัญตามลำดับเวลา ดังแผนผังด้านล่าง

๒๕๑๘

ภายหลังจากที่นายพลฟรานซิสโก ฟรังโก อสังกรรม ในเดือนพฤศจิกายน ประเทศสเปนได้เข้าสู่ช่วงเปลี่ยนผ่านจากการปกครองในระบอบเผด็จการไปสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

๒๕๒๑

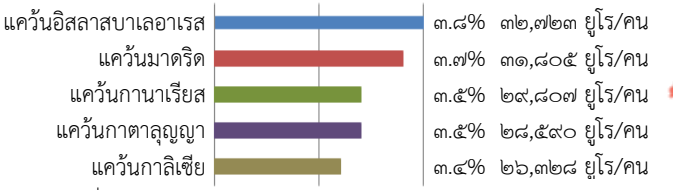
รัฐสภาได้เห็นชอบรัฐธรรมนูญฉบับแรกของประเทศสเปนเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม และประชาชนสเปนได้ลงประชามติรับรองรัฐธรรมนูญเมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม นับจากนั้นสเปนได้เริ่มการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีสหราชอาณาจักรเป็นต้นแบบ และได้แบ่งเขตการปกครองออกเป็น แคว้นปกครองตนเอง ๑๗ แคว้น และเมืองปกครองตนเอง ๒ เมือง

แคว้นที่มีจำนวนประชากรมากที่สุด

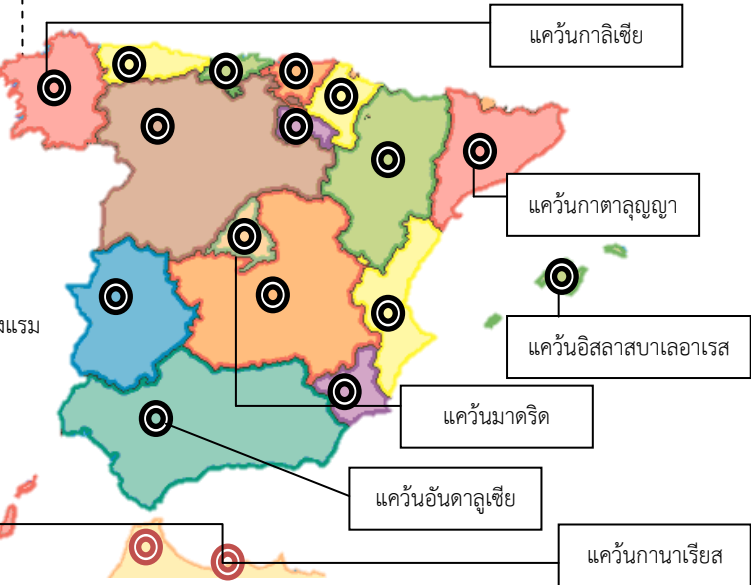
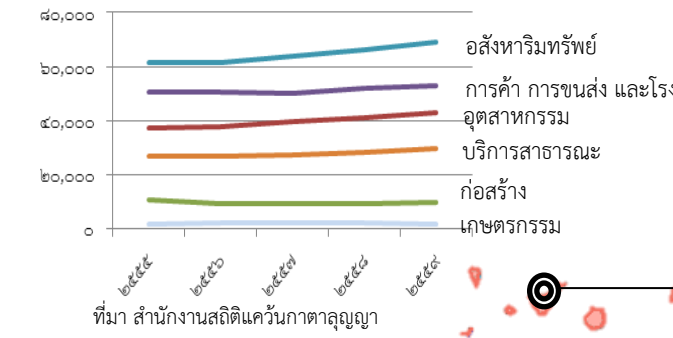
๓ อันดับ (ข้อมูล ณ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙)

๑. แคว้นอันดาลูเซีย ๘,๓๘๘,๑๐๗ คน
๒. แคว้นกาตาลุญญา ๗,๕๒๒,๕๙๖ คน
๓. แคว้นมาดริด ๖,๔๖๖,๙๙๖ คน

ที่มา สำนักงานสถิติสเปน
๕ อันดับแคว้นที่มีอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP) และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (GDP per capita) สูงที่สุด ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙

แหล่งที่มาของรายได้ของแคว้นกาตาลุญญา จำแนกตามประเภท

* บทความนี้แปลและเรียบเรียงจากข่าว ข้อมูลจากเว็บไซต์ เพื่อแสดงข้อเท็จจริงในมุมมองต่าง ๆ ความคิดเห็นในบทความนี้เป็นความคิดเห็นส่วนบุคคล หมายเหตุ การทับศัพท์ชื่อเฉพาะภาษาต่างประเทศเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของสำนักงานราชบัณฑิตยสภา

๒๕๒๒

๒๕ ตุลาคม ■
แคว้นกาตาลุญญาได้จัดทำประชามติเป็นครั้งแรก โดยมี
ประชาชนเข้าร่วมลงประชามติจำนวนน้อย เนื่องจากสำนึกใน
เรื่องชาตินิยมของชาวกาตาลุญญายังมีไม่มากเท่า
ประชาชนในแคว้นบาสก์

https://elpais.com/diario/1979/10/27/opinion/309826806_850215.html

๒๕๔๖

๑๓ พฤศจิกายน

นายกรัฐมนตรีโคเซ ลุยส์ โรดริเกซ ซาปาเตโร ให้คำมั่นว่าจะ
สนับสนุนการปฏิรูปธรรมนูญของแคว้นกาตาลุญญาที่รัฐสภา
กาตาลุญญาจะดำเนินการแก้ไข

https://elpais.com/diario/2003/11/14/espana/1068764421_850215.html

๑๖ พฤศจิกายน

นายอาตุร์ มาส จากพรรคสหกรและสหภาพ (CiU) ได้รับชัย
ชนะในการเลือกตั้งทั่วไปของแคว้นกาตาลุญญา แต่ไม่มาก
พอจะจัดตั้งรัฐบาลเสียงข้างมาก พรรคฝ่ายซ้ายสาธารณรัฐ
แห่งกาตาลุญญา (ERC) จึงเป็นกุญแจสำคัญในการเจรจาเพื่อ
จัดตั้งพรรคร่วมรัฐบาล

https://elpais.com/diario/2003/11/17/portada/1069023602_850215.html

๒๕๔๗

๑๔ มีนาคม ■

พรรคแรงงานสังคมนิยม (PSOE) ได้รับชัยชนะท่วมท้นเหนือ
พรรคประชาชน (PP) ในการเลือกตั้งทั่วไปของประเทศ

https://elpais.com/elpais/2004/03/14/actualidad/1079255834_850215.html

๒๕๔๘

๓๐ กันยายน ■

รัฐสภากาตาลุญญาเห็นชอบธรรมนูญฉบับที่ ๓ และเป็นฉบับ
แรกนับตั้งแต่การปฏิรูปยุคปัจจุบัน (ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๒)

https://elpais.com/elpais/2005/09/30/actualidad/1128068217_850215.html

๒๕๔๙

๓๑ มกราคม ■

นายมาเรียโน รากอย เลขาธิการพรรค PP รณรงค์ในการ
รวบรวมรายชื่อประชาชน เพื่อเสนอญัตติในการประชุมสภา
ผู้แทนราษฎรให้ประชาชนทั่วประเทศลงประชามติเกี่ยวกับ
ธรรมนูญแคว้นกาตาลุญญา

https://elpais.com/diario/2006/02/01/espana/1138748407_850215.html

๓๐ มีนาคม

สภาผู้แทนราษฎรสเปนลงมติเห็นชอบธรรมนูญของแคว้น
กาตาลุญญาด้วยคะแนนเสียง ๑๘๙ ต่อ ๑๕๔ และงดออก
เสียง ๒ โดยที่เนื้อหาของธรรมนูญแตกต่างจากธรรมนูญฉบับ
ที่รัฐสภากาตาลุญญาเห็นชอบ

https://elpais.com/diario/2006/03/31/espana/1143756001_850215.html

๒๕ เมษายน ■

นายมาเรียโน รากอย เลขาธิการพรรค PP มอบรายชื่อประชาชน ๔ ล้านรายชื่อต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อขอให้มีการลงประชามติเกี่ยวกับธรรมนูญของแคว้นกาตาลุญญา https://elpais.com/elpais/2006/04/25/actualidad/1145953019_850215.html

๓๑ กรกฎาคม ■

พรรค PP ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขออุทธรณ์เนื้อหา ๑๑๔ มาตราจาก ๒๒๓ มาตราของธรรมนูญฉบับใหม่ของแคว้นกาตาลุญญา เนื่องจากเนื้อหาของธรรมนูญฉบับใหม่จะสร้างปัญหาให้แก่ประเทศ ทั้งเรื่องความไม่มั่นคง ความแตกแยก และทำลายรูปแบบรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาเรื่อง การจำกัดความ “กาตาลุญญา” ในฐานะที่เป็น “ชาติ” และ เป็น “หน้าที่” ที่จะต้องรู้ภาษากาตาลัน ซึ่งระบุไว้ในธรรมนูญฉบับใหม่ https://elpais.com/diario/2006/08/01/espana/1154383213_850215.html

■ ๑๘ มิถุนายน

แคว้นกาตาลุญญารับรองธรรมนูญแคว้นกาตาลุญญา โดยผลการลงประชามติปรากฏว่าร้อยละ ๗๓.๙ จากผู้มาใช้สิทธิลงประชามติร้อยละ ๕๐ เห็นด้วยกับธรรมนูญแคว้นฯ ที่จัดทำโดยรัฐบาลแคว้นฯ และผ่านการแก้ไขเพิ่มเติมในสภาผู้แทนราษฎร โดยรัฐบาลกลางจะประกาศให้มีผลบังคับใช้ในเร็ววัน ทั้งนี้ ผลจากการรับรองธรรมนูญใหม่นี้ ทำให้ต้องจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไปของแคว้นกาตาลุญญาขึ้นใหม่

https://elpais.com/diario/2006/06/19/espana/1150668001_850215.html

■ ๑ พฤศจิกายน

พรรค CiU ชนะการเลือกตั้งทั่วไปของแคว้นกาตาลุญญา แต่ไม่มากพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียว พรรคร่วมรัฐบาลเดิมจึงเป็นพรรคที่มีบทบาทในการตัดสินใจว่าพรรคใดจะได้จัดตั้งรัฐบาล https://elpais.com/elpais/2006/11/01/actualidad/1162372623_850215.html

๒๕๕๑

■ ๙ มีนาคม

พรรค PSOE ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งทั่วไปของประเทศ https://elpais.com/elpais/2008/03/09/actualidad/1205054229_850215.html

๒๕๕๓

๒๘ มิถุนายน ■

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำตัดสินที่พรรค PP ได้ยื่นอุทธรณ์เมื่อ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙ โดยเห็นชอบให้ตัด ๑๔ มาตราที่มีเนื้อหาขัดต่อรัฐธรรมนูญ และมีมติเห็นชอบให้ใช้คำว่า “ชาติ” ในธรรมนูญได้ โดยมีความเห็นว่า ไม่มีความหมายในทางกฎหมาย https://elpais.com/elpais/2010/06/28/actualidad/1277713023_850215.html

■ ๑๐ กรกฎาคม

ชาวกาตาลุญญานับแสนคนเดินขบวนประท้วงคำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญและเรียกร้องเอกราชจากประเทศสเปน https://elpais.com/elpais/2010/07/10/actualidad/1278749824_850215.html

๒๘ พฤศจิกายน ■

นายอาตุร์ มาส เลขาธิการพรรค CiU ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งทั่วไปของแคว้นกาตาลุญญา และได้ที่นั่งในรัฐสภาของแคว้นฯ มากพอที่จะจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียว อย่างไรก็ตาม พรรค CiU ยังคงต้องอาศัยพรรคพันธมิตรในการลงมติเพื่อเห็นชอบร่างกฎหมายต่าง ๆ

https://elpais.com/elpais/2010/11/28/actualidad/1290935819_850215.html

๒๕๕๔

๒๐ พฤศจิกายน ■

พรรค PP ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งทั่วไปของประเทศสเปน โดยพรรคชาตินิยมบาสก์ (PNV) และพรรค CiU ได้รับคะแนนเสียงมากที่สุดในแคว้นกาตาลุญญา

https://politica.elpais.com/politica/2011/11/21/actualidad/1321832133_971045.html

๒๕๕๕

๑๑ กันยายน ■

ประชาชนนับแสนคนออกมารวมกันเรียกร้องการแยกตัวเป็นอิสระจากประเทศสเปนเนื่องในวันชาติของแคว้นกาตาลุญญา การชุมนุมครั้งนี้นำโดยกลุ่มเรียกร้องเอกราชชื่อ สมัชชาแห่งชาติกาตาลุญญา (La Asamblea Nacional Catalana: ANC) โดยมีคำขวัญสำหรับการชุมนุมว่า “กาตาลุญญา รัฐใหม่ของยุโรป”

https://elpais.com/ccaa/2012/09/11/catalunya/1347375808_419590.html

๒๐ กันยายน ■

นายอาตุร์ มาส เตรียมประกาศให้มีการเลือกตั้งทั่วไปของแคว้นกาตาลุญญาระหว่างวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน – ๒ ธันวาคม ๒๕๕๕ ภายหลังจากหารือความตกลงทางการคลังของแคว้นกาตาลุญญากับนายกรัฐมนตรีมาเรียโน รากอย ไม่บรรลุผล ทั้งนี้แคว้นกาตาลุญญาต้องการให้รัฐบาลกลางให้อิสระในการบริหารจัดการทางการคลังแก่แคว้นกาตาลุญญา ขณะที่รัฐบาลกลางเห็นว่า แคว้นกาตาลุญญา ก่อหนี้มากเกินไป ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสถานะทางการคลังของแคว้นฯ ได้

https://politica.elpais.com/politica/2012/09/20/actualidad/1348131201_261707.html

ธรรมนูญแคว้นกาตาลุญญา ที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าเนื้อหาขัดต่อรัฐธรรมนูญ มีทั้งสิ้น ๑๔ มาตรา โดยมาตราที่สำคัญ ๆ อาทิ

มาตรา ๖ ภาษาราชการของแคว้นกาตาลุญญา คือ ภาษากาตาลัน

มาตรา ๒๑๘ รัฐสภาแคว้นกาตาลุญญาใช้อำนาจในการคลังของแคว้น ภายใต้กรอบของรัฐธรรมนูญและระเบียบของแคว้นฯ อำนาจดังกล่าวยังรวมถึงการกำหนดจัดเก็บภาษีของรัฐบาลท้องถิ่น และการกำหนดเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณของรัฐสภาแคว้นกาตาลุญญา

๒๗ กันยายน ■

รัฐสภากาตาลุญญามีมติเห็นชอบ ๘๔ ต่อ ๒๑ และงดออกเสียง ๒๖ ในวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ซึ่งเป็นวันเลือกตั้งทั่วไปของแคว้นกาตาลุญญา เป็นวันลงคะแนนเสียงเพื่อสิทธิในการกำหนดอนาคตตนเองของประชาชนกาตาลุญญาด้วย

https://elpais.com/ccaa/2012/09/27/catalunya/1348749119_257345.html

๒๕ พฤศจิกายน ■

พรรค CiU ชนะในการเลือกตั้งทั่วไปของแคว้นกาตาลุญญา แต่การเลือกตั้งครั้งนี้ทุกพรรคการเมืองต่างมองว่า เป็นการเลือกตั้งที่ล้มเหลว เนื่องจากมีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าที่คาดไว้

https://politica.elpais.com/politica/2012/11/25/actualidad/1353828191_024419.html

๒๕๕๖

๒๓ มกราคม ■

ก้าวแรกของกระบวนการแยกตัวเป็นเอกราชจากประเทศสเปน โดยรัฐสภาแคว้นกาตาลุญญาเห็นชอบแถลงการณ์ประกาศเอกราชของแคว้นกาตาลุญญา

https://politica.elpais.com/politica/2013/01/22/actualidad/1358888118_112755.html

รัฐสภาแคว้นกาตาลุญญาเห็นชอบแถลงการณ์ว่า แคว้นกาตาลุญญามีอธิปไตยทั้งทางการเมืองและกฎหมาย ด้วยคะแนนเสียง ๘๕ ต่อ ๔๑ อย่างไรก็ตาม แถลงการณ์ดังกล่าวไม่ได้กล่าวถึงการลงประชามติของประชาชนแต่อย่างใด

https://elpais.com/ccaa/2013/01/23/catalunya/1358960994_203672.html

๘ พฤษภาคม ■

สมาชิกรัฐสภาแคว้นกาตาลุญญาจากพรรค PP ประท้วงการประชุมรัฐสภาแคว้นกาตาลุญญา เนื่องจากรัฐสภาแคว้นฯ ไม่เคารพผลการตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญ อีกทั้งรัฐสภาแคว้นฯ ยังแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามการดำเนินงานเพื่อให้สิทธิในการกำหนดอนาคตตนเองมีผลตามกฎหมาย

https://elpais.com/ccaa/2013/05/08/catalunya/1368031194_290501.html

๒๗ กันยายน ■

นายอาตุร์ มาส ให้นิเวศานายมาเรียโน รากอย ๓ เดือน เพื่อหารือร่วมกันระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐสภาแคว้นฯ ในประเด็นการจัดทำประชามติในปี ๒๕๕๗ โดยรัฐสภาแคว้นฯ มีมติเห็นชอบให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแคว้นฯ นำประเด็นดังกล่าวเข้าไปอภิปรายในสภาผู้แทนราษฎรของประเทศ

https://elpais.com/ccaa/2013/09/27/catalunya/1380305473_245340.html

๑๒ ธันวาคม ■

นายอาตุร์ มาส ร่วมกับพรรคการเมืองอีก ๓ พรรค ได้แก่ พรรค ERC, พรรคกรีนแห่งกาตาลุญญา (ICV) และพรรคผู้แทนเพื่อเอกภาพประชาชน (CUP) ประกาศวันลงประชามติเพื่อตัดสินอนาคตของแคว้นกาตาลุญญา ในวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

https://elpais.com/ccaa/2013/12/12/catalunya/1386848019_314345.html

■ ๑๓ กุมภาพันธ์

นายอาตุร์ มาส ออกกฎหมายเพื่อจัดตั้ง สภาที่ปรึกษาเพื่อการเปลี่ยนผ่าน โดยสภาดังกล่าวมีหน้าที่อำนวยความสะดวกให้เกิดการลงประชามติเกี่ยวกับอนาคตของแคว้นกาตาลุญญา

https://elpais.com/ccaa/2013/02/12/catalunya/1360677231_069534.html

■ ๒ มีนาคม

รัฐบาลกลางมองว่าหนทางไปสู่เอกราชของแคว้นกาตาลุญญา นั้นเป็นไปได้ยาก โดยรัฐบาลกลางได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ปฏิเสธการประกาศเอกราชของแคว้นกาตาลุญญา

<https://politica.elpais.com/politica/2013/03/01/actualidad/1>

■ ๑๑ กันยายน

กลุ่มคนที่ต้องการเอกราชของแคว้นกาตาลุญญานำโดยสมาชิกสภาแคว้นกาตาลุญญา รวมตัวกันเพื่อแสดงออกให้รัฐบาลกลางรับทราบว่า เอกราชเป็นสิ่งที่ประชาชนส่วนใหญ่ของแคว้นกาตาลุญญาต้องการ นอกจากนั้นผู้นำของสมาชิกฯ ยังเรียกร้องให้นายอาตุร์ มาส จัดให้มีการลงประชามติในปี ๒๕๕๗ และไม่ควรให้การประกาศเอกราชของแคว้นกาตาลุญญายืดเยื้ออีกต่อไป

https://elpais.com/ccaa/2013/09/11/catalunya/1378887336_005710.html

■ ๕ พฤศจิกายน

นายอาตุร์ มาส เห็นชอบวงเงินงบประมาณของแคว้นกาตาลุญญา โดยจะลดการขาดดุลงบประมาณลงด้วยการแปรรูปกิจการของรัฐบาลแคว้นบางส่วน ซึ่งคาดว่า จะสามารถลดการขาดดุลงบประมาณปี ๒๕๕๗ ได้ร้อยละ ๑ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ทั้งนี้ หนี้สาธารณะของแคว้นกาตาลุญญาจะสูงถึง ๕๙,๙๑๔ ล้านยูโร และมากกว่าปี ๒๕๕๖ ถึงร้อยละ ๓.๘ โดยผู้บริหารของแคว้นกาตาลุญญาต้องการงบประมาณเพื่อนำไปจัดการลงประชามติเรื่องการแยกตัวเป็นเอกราชจากสเปน

https://elpais.com/ccaa/2013/11/05/catalunya/1383656588_606007.html

๒๕๕๗

๒๑ มกราคม ■

รัฐสภาสเปนเห็นชอบให้อภิปรายการจัดทำประชามติของ
แคว้นกาตาลุญญา ตามคำเสนอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จากแคว้นกาตาลุญญา

https://politica.elpais.com/politica/2014/01/21/actualidad/1390298968_979262.html

๘ เมษายน ■

สภาผู้แทนราษฎรสเปนมีมติไม่เห็นชอบ ๒๙๙ ต่อ ๔๗ และ
งดออกเสียง ๑ ต่อคำเสนอของรัฐสภาแคว้นกาตาลุญญาเพื่อ
ดำเนินการลงประชามติประกาศเอกราชจากสเปน

https://politica.elpais.com/politica/2014/04/08/actualidad/1396986575_704072.html

๑๑ กันยายน ■

ชาวกาตาลุญญานำโดยสมัชชาแห่งชาติกาตาลุญญาและ
สมาคมศูนย์วัฒนธรรม (Òmnium Cultural) เดินขบวนเพื่อ
กดดันรัฐบาลท้องถิ่นในการลงประชามติในวันที่ ๙
พฤศจิกายน โดยมีข้อความปลุกใจในการชุมนุมครั้งนี้ว่า “๙
พฤศจิกายน พวกเราจะลงประชามติ และพวกเราจะชนะ”

https://elpais.com/ccaa/2014/09/11/catalunya/1410448185_312936.html

๒๙ กันยายน ■

ศาลรัฐธรรมนูญมีความเห็นเป็นเอกฉันท์สั่งให้ระงับการ
ดำเนินการเพื่อลงประชามติของแคว้นกาตาลุญญา โดยคำสั่ง
ระงับดังกล่าวมีผลเป็นระยะเวลา ๕ เดือน ทั้งนี้ แคว้น
กาตาลุญญาใช้เวลา ๒๐ วันเพื่อนำเสนอข้อโต้แย้ง

https://politica.elpais.com/politica/2014/09/29/actualidad/1412005295_056524.html

๓๑ ตุลาคม ■

คณะกรรมการกฤษฎีกาสเปนได้พิจารณาเรื่องการ
ลงประชามติของแคว้นกาตาลุญญา ในวันที่ ๙ พฤศจิกายน
ตามที่คณะรัฐบาลกลางเสนอมานั้น และมีมติเป็นเอกฉันท์ว่า
การดำเนินการดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ

https://politica.elpais.com/politica/2014/10/30/actualidad/1414672186_264271.html

■ ๒๕ มีนาคม

ศาลรัฐธรรมนูญแถลงคำพิพากษาว่า การประกาศเอกราช
ของแคว้นกาตาลุญญาเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๕๖ เป็นการ
กระทำที่ผิดกฎหมาย แต่กระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิใน
การกำหนดอนาคตของตนเองนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ขัดต่อ
รัฐธรรมนูญสเปน

https://politica.elpais.com/politica/2014/03/25/actualidad/1395768070_578313.html

■ ๒๖ กันยายน

นายอาตุร์ มาส หัวหน้ารัฐบาลแคว้นกาตาลุญญาออก
กฎหมายกำหนดวันลงประชามติเพื่อสิทธิในการอนาคตของ
ตนเอง โดยตอบคำถาม ๒ ข้อ คือ ๑ “ท่านต้องการให้แคว้น
กาตาลุญญาในฐานะเป็นรัฐหรือไม่” หากคำตอบคือ ใช่
ผู้ลงประชามติต้องตอบคำถามข้อ ๒ คือ “ท่านต้องการให้รัฐ
ดังกล่าวมีเอกราชหรือไม่”

https://politica.elpais.com/politica/2014/09/26/actualidad/1411736810_037740.html

■ ๑๔ ตุลาคม

นายอาตุร์ มาส หัวหน้ารัฐบาลแคว้นกาตาลุญญา แถลง
ยกเลิกการลงประชามติ (Referendum) ตามคำสั่งของศาล
รัฐธรรมนูญ แต่จะดำเนินการจัดให้มีการลงคะแนนเพื่อหยั่ง
เสียง (Plebiscite) ความต้องการของประชาชนกาตาลุญญา
ซึ่งถือว่าการกระทำดังกล่าวไม่ขัดต่อคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

https://politica.elpais.com/politica/2014/10/14/actualidad/1413271046_400148.html

■ ๙ พฤศจิกายน

ผลการลงคะแนนเพื่อหยั่งเสียงปรากฏว่า ประชาชนชาว
กาตาลุญญา ๑.๘ ล้านคน ต้องการแยกตัวเป็นเอกราช โดย
ร้อยละ ๘๐.๗๖ ของผู้ลงคะแนนเสียง ตอบ “ใช่” ทั้ง ๒
คำถาม ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับผลการลงประชามติเมื่อปี
๒๕๕๗ พบว่า ร้อยละ ๑๐.๐๗ ตอบว่า ต้องการให้
กาตาลุญญาเป็นรัฐ แต่ไม่ต้องการเอกราชจากสเปน

https://politica.elpais.com/politica/2014/11/09/actualidad/141542400_466311.html

๒๕๕๘

๓๐ มิถุนายน ■
พรรค Unió ดำเนินการถอดถอนสมาชิกพรรคที่เป็นฝ่าย
สนับสนุนการเป็นเอกราช
https://elpais.com/ccaa/2015/06/29/catalunya/1435577911_271561.html

๒ กรกฎาคม ■
ตัวแทนจากพรรค PSOE เจริญกับพรรคสังคมนิยม
กาตาลูญา (PSC) ว่าพรรค PSOE สนับสนุนสเปนในฐานะ
ที่เป็น รัฐหลายเชื้อชาติ (Multinational State) โดยย้ำถึงสิ่ง
ที่ PSOE ได้ดำเนินการเมื่อกรกฎาคม ๒๕๕๓ พร้อมยืนยันว่า
PSOE มีทางออกสำหรับวิกฤตความขัดแย้งเรื่องเอกราช
นอกจากนั้น ยังเสนอแผนการลงประชามติที่อยู่ภายใต้กรอบ
ของกฎหมายด้วย
https://elpais.com/ccaa/2015/07/02/catalunya/1435850555_883976.html

๓๐ กันยายน ■
ศาลฎีกาแคว้นกาตาลูญาเรียกนายอาตุร์ มาส เพื่อไต่สวน
ในฐานะผู้ถูกกล่าวหา กรณีจัดให้มีการลงประชามติเมื่อวันที่
๙ กันยายน ๒๕๕๗
https://elpais.com/ccaa/2015/09/29/catalunya/1443516847_345075.html

๑๑ พฤศจิกายน ■
ศาลรัฐธรรมนูญมีคำตัดสินระงับการประกาศเอกราชของ
รัฐสภาแคว้นกาตาลูญา พร้อมทั้งห้ามแคว้นกาตาลูญา
ดำเนินการใดๆ ที่เป็นการเพิกเฉยต่อคำตัดสินของศาล
รัฐธรรมนูญ
https://politica.elpais.com/politica/2015/11/11/actualidad/1447253342_120517.html

■ ๑๘ มิถุนายน

ผู้บริหารในรัฐบาลแคว้นกาตาลูญาจากพรรคสหภาพ
(Unió) ลาออกจากตำแหน่ง ๓ คน เนื่องจากไม่สนับสนุน
แผนแยกตัวเป็นเอกราชของนายอาตุร์ มาส ซึ่งมีผลให้
รัฐบาลไม่สามารถบริหารต่อไปได้ และเกิดความแตกแยก
ภายใน พรรค CiU ทำให้ต้องแยกตัวออกเป็น ๒ พรรค
การเมือง
https://elpais.com/ccaa/2015/06/17/catalunya/1434548973_329314.html

■ ๑๑ กันยายน

ประชาชนกาตาลูญาที่เรียกร้องเอกราชนำโดยสมัชชา
แห่งชาติกาตาลูญา และสมาคมศูนย์วัฒนธรรมได้ออกมา
เคลื่อนไหวเพื่อแสดงออกถึงความต้องการในวันชาติ
กาตาลูญา พร้อมทั้งเรียกร้องให้มีการลงประชามติในวันที่
๒๗ กันยายน
https://elpais.com/ccaa/2015/09/11/catalunya/1441987757_009474.html

■ ๒๗ กันยายน

ผลการเลือกตั้งทั่วไปของแคว้นกาตาลูญาปรากฏว่า นายอาตุร์
มาส และพรรคการเมืองที่มีแนวคิดเรื่องเอกราชของแคว้นฯ
ได้รับชัยชนะ แต่ผลการหยั่งเสียงประชาชนกาตาลูญาที่
ดำเนินการพร้อมกับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งปรากฏว่า
ได้รับคะแนนเพียงร้อยละ ๔๗.๘ จากผู้มาใช้สิทธิลงคะแนน
ทั้งหมด รัฐบาลกลางพอใจกับผลการเลือกตั้งของแคว้น
กาตาลูญาครั้งนี้ เนื่องจากกลุ่มที่มีแนวคิดเรื่องเอกราชยังไม่
มีเสียงข้างมากเพียงพอในรัฐสภาแคว้นฯ ซึ่งทำให้การลงมติ
เห็นชอบกฎหมายไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเบ็ดเสร็จ
เด็ดขาด
https://elpais.com/ccaa/2015/09/27/catalunya/1443387513_045607.html

■ ๙ พฤศจิกายน

รัฐสภาแคว้นกาตาลูญาเห็นชอบมติให้แถลง “การเริ่มต้น
กระบวนการเพื่อไปสู่เอกราชของแคว้น” ด้วยคะแนน
๗๒ ต่อ ๖๓ ซึ่งเท่ากับเป็นการขัดคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ
https://elpais.com/ccaa/2015/11/09/catalunya/1447062560_615293.html

๒๕๕๙

๑๐ มกราคม ■

นายการ์เลส ปุกเดมอนต์ ได้รับเลือกจากสมาชิกรัฐสภาแคว้นกาตาลูญญาให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้ารัฐบาลแคว้นกาตาลูญญา แทนนายอาตุร์ มาส ที่ลาออก ทั้งนี้ นายการ์เลส ประกาศว่าจะดำเนินนโยบายเรื่องเอกราชของแคว้นกาตาลูญญาต่อจากนายอาตุร์ มาส รวมทั้งมีภารกิจที่จะต้องเจรจากับรัฐบาลกลางและรัฐอื่นในยุโรปเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญของรัฐ

https://elpais.com/ccaa/2016/01/10/catalunya/1452445331_203275.html

■ ๑๑ กันยายน

นายการ์เลส ปุกเดมอนต์ รับรองแผนประกาศเอกราชเนื่องในวันชาติของแคว้นกาตาลูญญา โดยมีชาวกาตาลูญญาที่เรียกร้องเอกราชต่างออกมาเดินขบวนในเมืองสำคัญ ๕ เมืองของแคว้นกาตาลูญญา

https://elpais.com/ccaa/2016/09/11/catalunya/1473609869_860208.html

๒๕๖๐

๑๓ มีนาคม ■

ศาลฎีกาแคว้นกาตาลูญญาตัดสินให้นายอาตุร์ มาส ขาดคุณสมบัติในการปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกตำแหน่งเป็นเวลา ๒ ปี เนื่องจากขัดคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญด้วยการจัดให้มีการลงประชามติเมื่อวันที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

https://elpais.com/ccaa/2017/03/13/catalunya/1489398015_945194.html

๒๔ มีนาคม ■

นายการ์เลส ปุกเดมอนต์ ส่งหนังสือถึงนายมาเรียโน รากอย นายกรัฐมนตรี ว่า ถึงเวลาที่รัฐบาลกลางจะต้องเจรจากับแคว้นกาตาลูญญาเรื่องการจัดทำประชามติและมติของรัฐสภาแคว้นกาตาลูญญาเพื่อนำไปอภิปรายในสภาผู้แทนราษฎร

https://elpais.com/ccaa/2017/05/24/catalunya/1495643937_423513.html

■ ๙ มิถุนายน

นายการ์เลส ปุกเดมอนต์ แถลงต่อสื่อมวลชนว่า แคว้นกาตาลูญญากำหนดให้วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ เป็นวันลงประชามติ โดยให้ผู้ลงประชามติตอบคำถามว่า “ท่านต้องการให้แคว้นกาตาลูญญาเป็นรัฐอิสระในรูปแบบสาธารณรัฐหรือไม่”

https://elpais.com/ccaa/2017/06/09/catalunya/1496984360_299315.html

■ ๔ กรกฎาคม

ผู้แทนฝ่ายเรียกร้องเอกราชของรัฐสภาแคว้นกาตาลูญญาจากพรรครวมพลัง (Junts pel Si) และ CUP ได้เสนอการแก้ไขกฎหมายเพิ่มเติมเพื่อให้การลงประชามติในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ มีผลตามกฎหมาย เช่น การไม่กำหนดจำนวนผู้ลงประชามติขั้นต่ำ และหากมีผู้ลงคะแนนเห็นด้วยมากกว่าไม่เห็นด้วยแม้เพียงคะแนนเดียว ให้ถือว่าเป็นความต้องการของประชาชนแคว้นกาตาลูญญา และรัฐสภาแคว้นฯ จะประกาศเอกราชในการประชุมรัฐสภาแคว้นฯ หลังทราบผลการลงประชามติสองวัน

https://elpais.com/ccaa/2017/07/04/catalunya/1499166863_801846.html

๖ กันยายน ■

รัฐสภาแคว้นกาตาลุญญาได้มีมติเห็นชอบร่างกฎหมายการลงประชามติด้วยคะแนน ๗๒ ต่อ ๖๓ จากพรรค Junts pel Si และพรรค CUP โดยสมาชิกจากพรรคเพื่อกาตาลุญญา (Catalunya Si que es Pot) งดออกเสียง ขณะที่สมาชิกจากพรรคพลเมือง (Ciudadanos) พรรค PSC หรือ PSOE และพรรค PP เดินออกจากการประชุมขณะมีการลงมติ เนื่องจากไม่ต้องการมีส่วนร่วมในการดำเนินการที่ขัดต่อกฎหมาย

https://elpais.com/ccaa/2017/09/06/catalunya/1504727805_215709.html

๗ กันยายน ■

ศาลรัฐธรรมนูญสั่งระงับอย่างเร่งด่วนกฎหมายให้มีการลงประชามติของแคว้นกาตาลุญญา

https://politica.elpais.com/politica/2017/09/07/actualidad/1504781825_809788.html

อัยการสูงสุดสเปนสั่งฟ้องสำนักรัฐสภา ที่มีมติเห็นชอบกฎหมายให้มีการลงประชามติและคณะผู้บริหารของแคว้นกาตาลุญญา ที่ลงนามในกฎหมายดังกล่าว โดยอัยการสูงสุดจะยื่นคำฟ้องทั้งสองต่อศาลฎีกาแคว้นกาตาลุญญา

https://politica.elpais.com/politica/2017/09/07/actualidad/1504783372_787065.html

๑๘ กันยายน ■

สำนักงานปกป้องข้อมูลประชาชนดำเนินการตรวจสอบรัฐบาลแคว้นกาตาลุญญาและเทศบาลต่าง ๆ ของแคว้นกาตาลุญญาว่า มีการเข้าถึงฐานข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติโดยผิดกฎหมายเพื่อจัดทำทะเบียนผู้มีสิทธิลงคะแนนประชามติหรือไม่ ภายหลังจากได้รับคำร้องเรียนจากประชาชน

https://politica.elpais.com/politica/2017/09/18/actualidad/1505734999_480220.html

■ ๑๒ กันยายน

อัยการสูงสุดแคว้นกาตาลุญญามีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนภูมิภาคและเจ้าหน้าที่ตำรวจของแคว้นกาตาลุญญา ดำเนินการยึดอุปกรณ์ทั้งหมดที่จะใช้ในการลงประชามติ วันที่ ๑ ตุลาคม

https://elpais.com/ccaa/2017/09/12/catalunya/1505214467_216261.html

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งระงับกฎหมายลงประชามติและกฎหมายที่เป็นเสมือนรัฐธรรมนูญชั่วคราวที่รัฐสภาแคว้นกาตาลุญญามีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ที่ผ่านมา

https://politica.elpais.com/politica/2017/09/12/actualidad/1505202469_540716.html

■ ๑๓ กันยายน

อัยการสูงสุดแคว้นกาตาลุญญามีคำสั่งให้อัยการจังหวัดทุกจังหวัดของแคว้นกาตาลุญญาเรียกสอบนายกเทศมนตรี ๗๑๒ คนในแคว้นกาตาลุญญาที่ให้การสนับสนุนการลงประชามติ

https://politica.elpais.com/politica/2017/09/13/actualidad/1505301152_043951.html

ศาลรัฐธรรมนูญให้เวลาคณะกรรมการการเลือกตั้ง ๔๘ ชั่วโมงเพื่อยกเลิกการลงประชามติ หากยืนยันที่จะดำเนินการต่อไป ศาลรัฐธรรมนูญจะสั่งปรับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ๓,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ ยูโร

https://politica.elpais.com/politica/2017/09/13/actualidad/1505304027_720097.html

ผู้พิพากษาไตส์สวนของบาร์เซโลนามีคำสั่งให้ปิดเว็บไซต์เกี่ยวกับการลงประชามติที่จัดทำโดยรัฐบาลแคว้นกาตาลุญญา (www.referendum.cat) ตามคำร้องขอตำรวจส่วนภูมิภาค

https://elpais.com/ccaa/2017/09/13/catalunya/1505324341_709098.html

๒๐ กันยายน ■

นายการ์เลส ปุกเดมอนต์ ได้เขียนข้อความลงในทวิตเตอร์ ส่วนตัวว่า “เราไม่ยอมกลับไปสู่ช่วงเวลาอันมืดมนอีก รัฐบาลแคว้นกาตาลูญญาสนับสนุนเสรีภาพและประชาธิปไตย”

<https://twitter.com/KRLS/status/910488814698844160>

ผู้พิพากษาไต่สวนของบาร์เซโลนามีคำสั่งให้ดำเนินการเพื่อยับยั้งการลงประชามติที่ขัดต่อกฎหมายของแคว้นกาตาลูญญา โดยจับกุมเจ้าหน้าที่ระดับสูงในคณะรัฐบาลแคว้นฯ ๑๔ คน และเข้าตรวจค้นสถานที่ทำงานของรัฐบาลแคว้นฯ อีก ๖ แห่ง

https://elpais.com/ccaa/2017/09/20/catalunya/1505885372_273143.html

กระทรวงการคลังมีคำสั่งในหนังสือราชกิจจา เพื่อแจ้งต่อแคว้นกาตาลูญญาว่า กระทรวงการคลังให้เวลารัฐบาลแคว้นฯ ๔๘ ชั่วโมง ก่อนออกกฎหมายปิดการใช้จ่ายงบประมาณของแคว้นฯ เพื่อเป็นการประกันว่าแคว้นกาตาลูญญาจะไม่นำเงินงบประมาณไปใช้ในการจัดการลงประชามติ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้สั่งระงับการดำเนินการไปแล้ว ทั้งนี้ กระทรวงการคลังได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการให้บริการที่จำเป็นแก่ประชาชน รวมทั้งเงินเดือนเจ้าหน้าที่รัฐเรียบร้อยแล้ว

https://politica.elpais.com/politica/2017/09/20/actualidad/1505903869_932132.html

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งฟ้องประธานรัฐสภาแคว้นกาตาลูญญา และ สำนักรัฐสภา ในความผิดฐานดำเนินการขัดต่อกฎหมาย

https://politica.elpais.com/politica/2017/09/20/actualidad/1505907167_957368.html

เจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนภูมิภาคได้เข้าตรวจค้นโรงพิมพ์แห่งหนึ่ง ใกล้กับเมืองบาร์เซโลนาพบกระดาษรวมทั้งอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ใช้ในการลงประชามติวันที่ ๑ ตุลาคม นี้ นอกจากนั้น ยังพบว่า จำนวนกระดาษที่ใช้สำหรับลงประชามติมีมากกว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งล่าสุดถึง ๒ เท่า

https://politica.elpais.com/politica/2017/09/20/actualidad/1505933954_026534.html

๑ ตุลาคม ■

นายมาเรียโน รากอย ขอให้สำนักงานตำรวจส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเข้ายุติการลงประชามติที่ขัดต่อกฎหมาย

https://elpais.com/ccaa/2017/10/01/catalunya/1506820373_674242.html

กรณีการลงประชามติของสกอตแลนด์

- สกอตแลนด์มีฐานะเป็นรัฐชาติ และอังกฤษยอมรับสกอตแลนด์ในฐานะรัฐชาติที่มีอธิปไตยเป็นของตนเอง

- สหราชอาณาจักรไม่ห้ามการลงประชามติ หรือกล่าวอีกนัยว่า การลงประชามติเพื่อแยกเอกราชนั้นเป็นการกระทำที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ดังที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า สหราชอาณาจักรไม่มีรัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษร สิ่งที่สหราชอาณาจักรยึดถือคือแมกนา คาร์ตา (Magna Carta) ซึ่งเจตนารมณ์อันแท้จริงของแมกนา คาร์ตา คือการปกครองด้วยหลักนิติธรรม

- อย่างไรก็ตาม ในกรณีของสกอตแลนด์ผลการลงประชามติสรุปว่า มีจำนวนผู้ไม่เห็นด้วยกับการแยกตัวเป็นเอกราชจากสหราชอาณาจักรมากกว่า

๒๖ กันยายน

อัยการสูงสุดแคว้นกาตาลูญญามีคำสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจแคว้นกาตาลูญญาปิดล้อมโรงเรียนและศูนย์กิจกรรมประจำเมืองทุกแห่งที่ใช้เป็นหน่วยลงคะแนน ก่อนวันเสาร์ที่ ๓๐ กันยายน

https://elpais.com/ccaa/2017/09/26/catalunya/1506428215_163170.html

ศาลรัฐธรรมนูญสเปนได้ตัดสินว่า กฎหมายการลงประชามติของแคว้นกาตาลูญญาขัดต่อรัฐธรรมนูญสเปน ๔ มาตราสำคัญ ซึ่งมีใจความสรุปได้ ดังนี้

มาตรา ๑.๑ สเปนตั้งอยู่บนหลักนิติธรรมทั้งทางสังคมและประชาธิปไตย

๑.๓ รูปแบบการปกครองของรัฐสเปนคือพระมหากษัตริย์ภายใต้ประชาธิปไตยแบบรัฐสภา

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญเป็นฐานของชาติสเปนอันเป็นหนึ่งเดียวแบ่งแยกมิได้

มาตรา ๙.๑ ประชาชนสเปนและหน่วยงานรัฐอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญและคำสั่งตามกฎหมายอื่น ๆ

มาตรา ๑๖๘ หากมีการเสนอให้ทบทวนแก้ไขรัฐธรรมนูญทั้งฉบับหรือส่วนหนึ่งซึ่งกระทบต่อหมวดทั่วไป หมวด ๑ หรือหมวด ๒ ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงข้างมาก ๒ ใน ๓ และยุบสภาในทันที (กล่าวถึงกระบวนการในการแก้ไขรัฐธรรมนูญ)

๒ ตุลาคม ■

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนยุโรปสนับสนุนท่าทีของรัฐบาลกลางสเปน โดยกล่าวว่า “การลงประชามติเมื่อวานขัดต่อกฎหมายของสเปน และหากการลงประชามติถูกต้องตามรัฐธรรมนูญจะมีผลให้คว้านกาตาลูญญาหลุดออกจากการเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปโดยทันที” พร้อมย้ำว่า “ช่วงเวลานี้เป็นช่วงเวลาของการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ความมีเสถียรภาพ ไม่ใช่เวลาของการแตกแยก แบ่งฝักแบ่งฝ่าย”
https://politica.elpais.com/politica/2017/10/02/actualidad/1506937906_525344.html

๘ ตุลาคม ■

ประชาชนจำนวนมากออกมาชุมนุม ณ ใจกลางเมืองบาร์เซโลนาเพื่อสนับสนุนรัฐธรรมนูญและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของประเทศสเปน พร้อมทั้งเรียกร้องให้ฝ่ายรัฐบาลคว้านกาตาลูญญาและรัฐบาลกลางเจรจาเพื่อหาทางออกร่วมกัน
https://elpais.com/ccaa/2017/10/08/catalunya/1507444172_851999.html

๑๐ ตุลาคม ■

นายการ์เลส ปุกเดมอนต์ หัวหน้ารัฐบาลคว้านกาตาลูญญาประกาศเอกราชฝ่ายเดียว แต่ยังไม่มียผลในทันที ทั้งนี้เพื่อเจรจาท้าข้อตกลงกับรัฐบาลกลาง
https://elpais.com/ccaa/2017/10/10/catalunya/1507624143_410500.html
ประชาคมโลก อาทิ สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป ฝรั่งเศส อิตาลี และเม็กซิโก ต่างออกมาแสดงท่าทีต่อการประกาศเอกราชฝ่ายเดียวของคว้านกาตาลูญญาว่า ไม่ยอมรับเอกราชของคว้านกาตาลูญญา ขณะเดียวกันสนับสนุนหลักนิติธรรมในประเทศสเปน
https://elpais.com/ccaa/2017/10/10/catalunya/1507668827_423280.html

๑๑ ตุลาคม ■

นายมาเรียโน ราคอย นายกรัฐมนตรีสเปน ให้ความเวลานายการ์เลส ปุกเดมอนต์ หัวหน้ารัฐบาลคว้านกาตาลูญญาถึงวันที่ ๑๖ ตุลาคม เพื่อให้ยืนยันว่าจะประกาศเอกราชของคว้านกาตาลูญญาหรือไม่ หรือการแถลงเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคมที่ผ่านมา ถือว่าเป็นการประกาศเอกราชแล้วหรือไม่ หากนายการ์เลส ปุกเดมอนต์ ยืนยันการประกาศเอกราช รัฐบาลกลางจะให้เวลาถึงวันที่ ๑๙ ตุลาคม เพื่อให้ให้นายการ์เลส ปุกเดมอนต์ ถอนคำพูดสิ่งที่กล่าวไป มิเช่นนั้น รัฐบาลจะประกาศใช้มาตรา ๑๕๕ ของรัฐธรรมนูญ
https://politica.elpais.com/politica/2017/10/11/actualidad/1507704870_996951.html

๓ ตุลาคม

สมเด็จพระราชาธิบดีเฟลิเปที่ ๖ ทรงมีพระราชดำรัสกับประชาชนสเปนต่อสถานการณ์ทางการเมืองในขณะนี้ โดยสรุปมีใจความว่า การกระทำของคณะรัฐบาลและรัฐสภาของคว้านกาตาลูญญาด้วยการจัดให้มีการลงประชามติเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคมที่ผ่านมา เป็นการทำลายบรรทัดฐานทางกฎหมาย และยังแสดงถึงความไม่เคารพต่ออำนาจรัฐ นอกจากนี้ พระราชดำรัสใจความตอนหนึ่งยังกล่าวกับชาวกาตาลูญญาเป็นการเฉพาะว่า ชาวสเปนอยู่ด้วยกันภายใต้รัฐฯ หนึ่งที่เป็นประชาธิปไตย โดยมีรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ทุกคนสามารถแสดงออกทางความคิดได้ภายใต้กฎหมาย หากไม่ได้อยู่ภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ไม่อาจอ้างไว้ซึ่งสันติและเสรีภาพได้ ไม่ว่าจะอยู่ในกาตาลูญญาหรือที่ใดในสเปน สุดท้ายพระองค์ได้กล่าวถึงหลักการของประชาธิปไตย และย้ำว่า หลักการนี้เป็นความปรารถนาของประชาชนชาวสเปนนับล้าน ๆ คนในการอยู่ร่วมกันอย่างมีสันติและเสรีภาพ
https://politica.elpais.com/politica/2017/10/03/actualidad/1507049494_875682.html

ภายหลังนายการ์เลส ปุกเดมอนต์ ได้ประกาศเอกราชฝ่ายเดียวแต่ยังไม่มียผลในทันที ในที่ประชุมรัฐสภาคว้านกาตาลูญญา นางอินเอส อะริมาตาส ผู้นำพรรคฝ่ายค้านในรัฐสภาคว้านฯ และโฆษกพรรค Ciudadanos ได้ขึ้นมาอภิปรายเป็นคนต่อไป โดยคำพูดสำคัญที่นางอินเอสได้กล่าวในช่วงท้ายของการอภิปราย มีใจความว่า

“ชาวกาตาลูญญาส่วนใหญ่คิดว่า
กาตาลูญญาคือแผ่นดินเกิด สเปนคือประเทศ
และสหภาพยุโรปคืออนาคต ของพวกเขา”

กรณีการประกาศเอกราชฝ่ายเดียวของสาธารณรัฐคอสซอวอ

เมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ คอสซอวอประกาศเอกราชฝ่ายเดียวจากประเทศเซอร์เบีย แต่จากการประกาศเอกราชฝ่ายเดียวนั้นก่อให้เกิดข้อถกเถียงท่ามกลางประชาคมโลก เนื่องจากมีฝ่ายที่สนับสนุนและคัดค้าน สหประชาชาติจึงได้นำข้อพิพาทดังกล่าวมาเสนอต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ ซึ่งศาลยุติธรรมระหว่างประเทศได้มีความเห็นว่าการประกาศเอกราชฝ่ายเดียวของคอสซอวอไม่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ

อย่างไรก็ตาม ก่อนการประกาศเอกราชฝ่ายเดียว คอสซอวอได้ผ่านช่วงเวลาของการเผชิญหน้าทางอาวุธ จนถึงการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวมุสลิมในคอสซอวอจากประเทศเซอร์เบียมาก่อน ดังนั้น การต่อสู้เพื่อเอกราชของคอสซอวอและแคว้นกาตาลุญญา จึงมีปัจจัยแวดล้อมที่ต่างกัน

“มาตรา ๑๕๕ ของรัฐธรรมนูญสเปน ระบุว่า
๑. หากแคว้นปกครองตนเองไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายอื่นใดกำหนดไว้ หรือกระทำการในลักษณะที่คุกคามผลประโยชน์ของสเปน รัฐบาลได้ขอให้หัวหน้าแคว้นปกครองตนเองปฏิบัติตามคำร้องขอแล้ว แต่ในกรณีที่แคว้นปกครองตนเองไม่ปฏิบัติตามคำร้องขอนั้น วุฒิสภาจะต้องเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงข้างมากเด็ดขาด จึงจะใช้มาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อบังคับแคว้นปกครองตนเองนั้นให้ปฏิบัติตามหน้าที่หรือเพื่อปกป้องผลประโยชน์ตามที่ระบุไว้ข้างต้น
๒. เพื่อดำเนินการตามมาตรการที่กล่าวไว้ในข้อ ๑ รัฐบาลจะต้องให้ข้อปฏิบัติแก่หน่วยงานรัฐทั้งหมดของแคว้นปกครองตนเอง”

■ ๑๓ ตุลาคม

ภาคเอกชนประกาศย้ายสำนักงานออกจากแคว้นกาตาลุญญาแล้ว ๕๑๔ บริษัท นับตั้งแต่วันลงประชามติ
https://elpais.com/economia/2017/10/13/actualidad/1507901935_441075.html

ชาวกาตาลุญญาที่ต้องการแยกเอกราชออกมาเคลื่อนไหวโดยการรณรงค์ให้รัฐบาลแคว้นฯ ดำเนินแนวทางตามสาธารณรัฐคอสซอวอ รวมทั้งยังแสวงหาการสนับสนุนจากต่างชาติเพื่อความชอบธรรมในการประกาศเอกราชฝ่ายเดียวของแคว้นกาตาลุญญา

https://elpais.com/ccaa/2017/10/13/catalunya/1507923432_600520.html

■ ๒๐ ตุลาคม

รัฐบาลกลางได้ตัดสินใจใช้มาตรา ๑๕๕ ของรัฐธรรมนูญกับแคว้นกาตาลุญญา เพื่ออ้างไว้ซึ่งกฎหมาย ความเป็นกลางของสถาบัน ความอยู่ดีมีสุขของสังคมตลอดจนการเติบโตทางเศรษฐกิจ และหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนกาตาลุญญาทุกคน โดยคณะรัฐมนตรีจะหารือกันในวันเสาร์นี้เพื่อนำเสนอต่อวุฒิสภาต่อไป เมื่อวุฒิสภารับคำร้องของนายกรัฐมนตรีแล้ว กระบวนการในการเข้าควบคุมอำนาจบริหารของรัฐบาลและรัฐสภาแคว้นกาตาลุญญาจะเริ่มดำเนินการในวันที่ ๒๗ ตุลาคมนี้

https://politica.elpais.com/politica/2017/10/21/actualidad/1508577066_755734.html

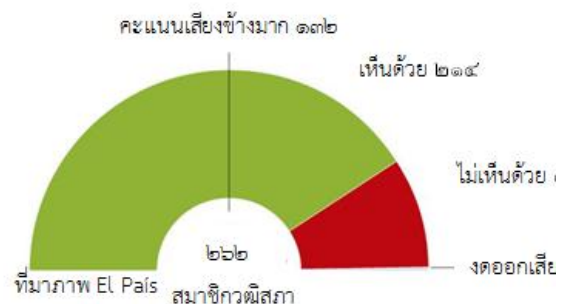
■ ๒๗ ตุลาคม

รัฐสภาแคว้นกาตาลุญญาลงคะแนนลับเพื่อพิจารณามติประกาศเอกราชจากสเปน โดยผลการลงคะแนนลับปรากฏว่า เห็นชอบ ๗๐ ต่อ ๑๐ เสียง และงดออกเสียง ๒

https://elpais.com/ccaa/2017/10/27/catalunya/1509105810_557081.html

วุฒิสภาสเปนมีมติเห็นชอบ ๒๑๔ ต่อ ๔๗ เสียง และงดออกเสียง ๑ ให้ใช้มาตรา ๑๕๕ ของรัฐธรรมนูญกับแคว้นกาตาลุญญา ทั้งนี้ การพิจารณาใช้เวลาเพียง ๔๕ นาที ภายหลังจากที่รัฐสภากาตาลุญญาลงมติประกาศเอกราชจากสเปน

https://politica.elpais.com/politica/2017/10/27/actualidad/1509105725_777595.html

๒๘ ตุลาคม ■

ปฏิกริยาจากนานาชาติต่อการประกาศเอกราชของแคว้นกาตาลูญญานั้นปรากฏว่า หลายประเทศรวมทั้งองค์กรระหว่างประเทศได้ออกมาแสดงจุดยืนในเหตุการณ์ดังกล่าว ได้แก่ สหรัฐอเมริกา เยอรมัน ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร อิตาลี โปรตุเกส เบลเยียม อินเดีย ออสเตรเลีย ยูเครน โปแลนด์ บัลแกเรีย สวิตเซอร์แลนด์ ฟินแลนด์ สวีเดน เซอร์เบีย แคนาดา ตุรกี โมร็อกโก กรีซ ออสเตรเลีย โรมาเนีย เม็กซิโก โคลอมเบีย อาร์เจนตินา สาธารณรัฐโดมินิกัน สหประชาชาติ สหภาพยุโรป องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ ล้วนไม่ยอมรับเอกราชของแคว้นกาตาลูญญา โดยกล่าวว่า คู่เจรจา ยังคงเป็นประเทศสเปนเพียงหนึ่งเดียว และขอให้รัฐบาลกลางและแคว้นกาตาลูญญาเจรจาเพื่อหาทางออกร่วมกันอย่างสันติ โดยยึดหลักนิติธรรมเป็นสำคัญ มีเพียงประเทศรัสเซียที่ยังคงแสดงท่าทีเป็นกลางโดยกล่าวว่า เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องการเมืองภายในประเทศสเปน

https://politica.elpais.com/politica/2017/10/27/actualidad/1509118059_068644.html?id_externo_rsoc=FB_CM

มาตรการที่เหมาะสมที่คณะรัฐบาลนายมาเรียโน รากอย เห็นชอบให้ดำเนินการต่อแคว้นกาตาลูญญาตามมาตรา ๑๕๕ ของรัฐธรรมนูญ ได้แก่

- ถอดถอนนายกรัฐมนตรี ปุกเดมอนต์ หัวหน้ารัฐบาล นายโอริโอล คุงเกราส รองหัวหน้ารัฐบาล และคณะรัฐบาลแคว้นกาตาลูญญาทั้งหมด ออกจากตำแหน่ง
- แต่งตั้งเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางให้ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของแคว้นกาตาลูญญา
- ยกเลิกตำแหน่งเลขานุการของหัวหน้าและรองหัวหน้ารัฐบาลแคว้นฯ
- ยกเลิกตำแหน่งคณะผู้แทนทางการทูตแคว้นกาตาลูญญา
- ยกเลิกตำแหน่งคณะผู้แทนของรัฐสภาแคว้นกาตาลูญญา ในต่างประเทศ ยกเว้นคณะผู้แทนฯ ประจำกรุงบรัสเซลส์
- ถอดถอนผู้แทนรัฐบาลแคว้นฯ ประจำกรุงบรัสเซลส์ออกจากตำแหน่ง
- ถอดถอนผู้แทนรัฐบาลแคว้นฯ ประจำกรุงมาดริดออกจากตำแหน่ง
- ถอดถอนผู้บังคับการตำรวจแคว้นกาตาลูญญาออกจากตำแหน่ง

นอกจากนั้น นายมาเรียโน รากอย ได้กำหนดวันเลือกตั้งทั่วไปของแคว้นกาตาลูญญา ในวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๖๐

จากเหตุการณ์ที่ไล่เรียงมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๒ จนปัจจุบัน การเรียกร้องเอกราชของแคว้นกาตาลูญญาและการเผชิญหน้าระหว่างฝ่ายเรียกร้องเอกราชและรัฐบาลกลางนั้น ยิ่งเพิ่มความตึงเครียดและยากจะนำไปสู่การเจรจา ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากด้านของรัฐบาลกลางนั้น นายกรัฐมนตรีมาเรียโน รากอย ได้ยื่นข้อเสนอเพียงประการเดียวให้แก่นายกรัฐมนตรี ปุกเดมอนต์ หัวหน้ารัฐบาลแคว้นกาตาลูญญา คือ ต้องถอนคำแถลงประกาศเอกราชฝ่ายเดียว เพราะเป็นการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ รัฐบาลกลางไม่อาจยอมรับได้ เช่นเดียวกับประชาคมโลกต่างไม่ยอมรับการประกาศเอกราชของแคว้นกาตาลูญญา ประกอบกับรัฐบาลชุดปัจจุบันเป็นพรรคการเมืองฝ่ายอนุรักษ์นิยม ซึ่งจากเหตุการณ์ที่ได้ไล่เรียงมาพบว่า พรรค PP เป็นพรรคที่ไม่เห็นด้วยกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญแคว้นกาตาลูญญา และได้ดำเนินการภายในกรอบของกฎหมายเพื่อคัดค้านรัฐธรรมนูญดังกล่าว ซึ่งแนวคิดอนุรักษ์นิยมของพรรค PP ยิ่งทำให้โอกาสในการเจรจาเป็นไปได้ยาก

ขณะที่ ฝ่ายเรียกร้องเอกราชนำโดยนายกรัฐมนตรี ปุกเดมอนต์ ยังคงยืนยันการประกาศเอกราชฝ่ายเดียว แม้จะมีข้อแม้ว่า เอกราชที่ประกาศไปแล้วนั้นยังไม่มีผลในทันที เพื่อต้องการเจรจาอย่างสันติวิธีกับรัฐบาลกลางในการหาทางออกร่วมกัน ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลกลางจึงจำเป็นต้องประกาศใช้มาตรา ๑๕๕ ของรัฐธรรมนูญ เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยให้กลับคืนมา แต่ความขัดแย้งยังไม่จบเพียงเท่านั้น เมื่อนายกรัฐมนตรี ปุกเดมอนต์ ไม่ยอมรับการประกาศใช้มาตรา ๑๕๕ ของรัฐบาล ดังนั้น การประกาศเอกราชของแคว้นกาตาลูญญา และความขัดแย้งทางการเมืองที่ประเทศสเปนกำลังเผชิญอยู่ในตอนนี้ จึงเป็นสถานการณ์ที่ยากลำบากสำหรับทั้ง ๒ ฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากไม่มีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยอมก้าวถอยหลัง จะนำไปสู่การเผชิญหน้ามากกว่าการเจรจาอย่างสันติ

อย่างไรก็ตาม แม้อดีตผู้นำแคว้นกาตาลุญญาและพรรคการเมืองในรัฐสภาแคว้นฯ ฝ่ายที่สนับสนุนการประกาศเอกราชจะยังคงมีท่าทีแข็งขันต่อการใช้มาตรา ๑๕๕ ของรัฐบาลก็ตาม แต่โดยหลักของกฎหมายแล้ว การลงประชามติของแคว้นกาตาลุญญาเป็นสิ่งที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญของสเปน ซึ่งแตกต่างจากกรณีของสกอตแลนด์ที่การลงประชามติเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย และสหราชอาณาจักรไม่ขัดกับการลงประชามติของประชาชนชาวสกอตแลนด์^๑ ซึ่งหากการลงประชามติปรากฏว่ามีคนเห็นด้วยกับการประกาศเอกราชจากสหราชอาณาจักรนั้น สกอตแลนด์ก็อาจดำเนินการได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมายใด ๆ ขณะที่หากเปรียบเทียบกับ การประกาศเอกราชฝ่ายเดียวของสาธารณรัฐคอซอวอนั้นมีปัจจัยที่ต่างกับแคว้นกาตาลุญญา เพราะแคว้นกาตาลุญญาไม่ได้ถูกกดขี่จากรัฐบาลกลางสเปน หรือมีความขัดแย้งที่รุนแรงระหว่างแคว้นกาตาลุญญาและรัฐบาลกลาง ดังเช่นที่สาธารณรัฐคอซอวอเผชิญมาก่อน ดังนั้น ทั้ง ๒ กรณีจึงไม่อาจถือเป็นกรณีศึกษาที่แคว้นกาตาลุญญาปรารถนาจะดำเนินรอยตามได้

^๑ เนื่องจากสหราชอาณาจักรไม่มีรัฐธรรมนูญที่เป็นลายลักษณ์อักษร (Unwritten Constitution) เช่นรัฐสมัยใหม่อื่น ๆ (ที่มา : Britain's unwritten constitution โดยศาสตราจารย์โรเบิร์ต แบล็กเบิร์น) จึงไม่มีระบอบรัฐธรรมนูญแบ่งแยกมิได้เช่นรัฐธรรมนูญของประเทศอื่น

อ้างอิง

- British Library. (2015) **Britain's Unwritten Constitution**. Retrieved November 6, 2017 from <https://www.bl.uk/magna-carta/articles/britains-unwritten-constitution#authorBlock1>
- Constitución Española**. Retrieved October 23, 2017 from <https://www.boe.es/legislacion/documentos/ConstitucionCASTELLANO.pdf>
- Don Quijote. (no date) **Democracia en España**. Retrieved October 20, 2017 from <http://www.donquijote.org/cultura/espana/historia/la-democracia>.
- El Mundo. (2017) **Por qué el caso de Cataluña no es como el de Escocia**. Retrieved October 20, 2017 from <http://www.elmundo.es/espana/2017/03/20/58cec707468aeb98188b4579.html>
- El País. (2010) **Los artículos Considerados Inconstitucionales**. Retrieved October 25, 2017 from https://elpais.com/elpais/2010/06/28/actualidad/1277713032_850215.html
- El País. (2017) **1979 - 2017: Una Convivencia Marcada por el Soberanismo Catalán**. Retrieved October 10, 2017 from <https://elpais.com/especiales/2017/referendum-independencia-cataluna/>
- El País. (2017) **Rajoy destituye a Puigdemont y convoca elecciones en Cataluña el 21 de diciembre**. Retrieved October 29, 2017 from https://politica.elpais.com/politica/2017/10/27/actualidad/1509114362_109606.html
- International Court of Justice. (2010) **Accordance with international law of the unilateral declaration of independence in respect of Kosovo**. Retrieved October 26, 2017 from <http://www.icj-cij.org/files/case-related/141/16012.pdf>
- Libertad Digital. (2017) **El Constitucional prohíbe el 1-O**. Retrieved November 6, 2017 from <http://www.libertaddigital.com/espana/2017-09-07/el-constitucional-prohibe-el-1-o-1276605513/>
- Nabarralde. (no date) **Las 7 diferencias entre Cataluña y Escocia**. Retrieved October 24, 2017 from <http://www.nabarralde.com/es/munduan/10712-las-7-diferencias-entre-cataluna-y-escocia>
- UCL. (no date) **What is the UK Constitution?** Retrieved November 6, 2017 from <http://www.ucl.ac.uk/constitution-unit/whatis/uk-constitution>